Nederlandse Mycologische Vereniging

Maandjournaal Paddenstoelen
Nummer 14
1 december 2021

Terugblik

Tip: open de hyperlinks steeds via de rechter muisknop in een nieuw tabblad

3 november **Fraaie Pruikzwam op Eik in Heemstede (Noord-Holland)**
De Pruikzwam is natuurlijk allang geen zeldzame verschijning meer in ons land, maar dat ze op eik worden gevonden, komt niet heel vaak voor. Dit ondervond ook Peter Hauwert. Lees hier meer over deze Bijzondere waarneming

Pruikzwam (Peter Hauwert)

3 november **Waterscheerlingroest herontdekt in Friesland**
Dat een inventarisatie leuke waarnemingen kan opleveren, bleek tijdens een op roestschimmels gerichte excursie in de Kleine Wielen bij Leeuwarden. Tot grote verbazing van de groep werd tijdens de excursie de Waterscheerlingroest aangetroffen, een soort die voor het laatst in 1879(!) is gemeld in Nederland. Leer hier meer over de Waterscheerlingroest en kijk of je de soort zelf ook kunt vinden.

Waterscheerlingroest (Charlotte Swertz)

7 november **Wit ruitertje in de Maasheggen bij Sambeek (Noord-Brabant)**
Op 7 november deed Ine van Raaij een mooie vondst van het zeldzame Wit ruitertje, een soort die slechts bekend is van 11 atlasblokken en als kwetsbaar op de Rode lijst (2008) staat. Lees hier over Ines bijzondere vondst.

Wit ruitertje (Ine van Raaij)

8 november **Kleine bruine paddenstoeltjes ("pretbezorgers")**
Kleine bruine paddenstoelen hebben prachtige namen als mosklokje, breeksteeltje, vloksteeltje, enz. Toch krijgen ze vaak onvoldoende aandacht door hun kleine, onopvallende vruchtlichamen of omdat microscopisch nazicht nodig is om tot een soortnaam te komen. Op 8 november gaf Lieve Deceuninck (Voorzitter van de Koninklijke Vlaamse Mycologische Vereniging) een prachtige en duidelijke online-lezing over deze kleine bruine "pretbezorgers" onder de paddenstoelen. Via deze link is de lezing terug te kijken.

Bundelmosklokje (Aldert Gutter)

10 november **Grote groeiplaats ontdekt van ernstig bedreigde Roomkleurige dikhoed**
Je fietst al veertien jaar over een fietspad langs de Donkere Duinen bij Den Helder. Het is herfst en je bent op zoek naar paddenstoelen om te fotograferen. Je herkent een oude locatie waar je bijna elk jaar witte paddenstoelen ziet staan. Dit weekend staan er wel twintig exemplaren. Je stapt van je fiets om de witte paddenstoelen nader te bekijken. Het blijkt een ernstig bedreigde soort te zijn! Lees hier het hele bericht.

Roomkleurige dikhoed (Leonard Minkema)

13 november **Excursie voor biologiestudenten Wageningen Universiteit in natuurgebied Kwintelooijen bij Rhenen**

Studieverenigingen van opleidingen biologie en verwante richtingen lijken steeds meer belangstelling te hebben voor een paddenstoelenexcursie. In veel opleidingen wordt er weinig of geen aandacht meer besteed aan de taxonomie en morfologie van paddenstoelen en schimmels. Sommige studenten lijken dit als een gemis in hun opleiding te ervaren.

Studenten op pad in natuurgebied Kwintelooijen bij Rhenen (Mark Smeets)

Op 13 november was het de beurt aan biologiestudenten van Wageningen Universiteit. Bijgestaan door biologiestudent Titus van den Berg die een speciale interesse voor schimmels op planten heeft, begeleidden Mark Smeets en Jan Knuiman een paddenstoelenexcursie in natuurgebied Kwintelooijen bij Rhenen. Dit natuurgebied staat bekend om zijn grote diversiteit aan paddenstoelen, planten en dieren. Tijdens deze excursie werden verschillende habitats bezocht waardoor de studenten kennis konden maken met die grote diversiteit. De nadruk tijdens deze excursie lag op het introduceren van de verschillende vormgroepen en algemene veldkenmerken van paddenstoelen. Zo werd er veel geroken aan paddenstoelen, iets dat bij de diverse vezelkoppen nogal eens tot hilariteit leidde...

Geweizwammetje (Anne Kool)

Er werden veel aansprekende soorten gevonden, zoals de slijmige Gegordelde gordijnzwam en sommige uitermate kleverige kleefsteelmycena's. Als klap op de vuurpijl vond Jan nog een groepje Groene knolamanieten. Een soort die op een paddenstoelenexcursie natuurlijk niet mag ontbreken. Al met al een leerzame en leuke excursie en als begeleiders hopen we natuurlijk dat sommige studenten zich verder zullen verdiepen in de fascinerende wereld van de paddenstoelen en de ecologie ervan.

Honingzwammen (Inês Filipa)

Geïnteresseerd in een paddenstoelenexcursie?
Ben je als student van een studievereniging biologie, natuurbeheer of verwante opleiding ook geïnteresseerd in paddenstoelen en hoor je daar weinig over in je opleiding? Vraag dan eens naar de mogelijkheden van een excursie voor je studievereniging. Reacties kun je sturen naar: paddenstoelenjournaal@allesoverpaddenstoelen.nl

15 november **Nieuwe soort Dikhoed op de Grevelingendam bij Bruinisse (Zeeland)**
Op 16 oktober vonden Truus Vrolijk en haar man op de Grevelingendam bij Bruinisse een nieuwe soort paddenstoel voor Nederland. Het betreft een dikhoed, met de naam *Leucopaxillus rhodoleucus*. Lees hier het hele verhaal van deze schitterende eerste vondst voor Nederland.

Leucopaxillus rhodoleucus (Truus Vrolijk)

***18 november* Smalsporige wimperzwam in de Middachter Bosschen bij Rheden (Gelderland)**
Tijdens een wandeling van de paddenstoelen-werkgroep Zuidoost-Veluwe, werd dit wimper-zwammetje gevonden. William de Jong besloot om het zwammetje mee naar huis te nemen voor verder onderzoek. Het bleek te gaan om de Smalsporige wimperzwam, een soort die slechts bekend is van 6 atlasblokken in ons land. Lees hier alles over deze Bijzondere waarneming.

Smalsporige wimperzwam (William de Jong)

***21 november* Violette modderbekerzwam in het Balijbos bij Zoetermeer (Zuid-Holland)**
Op 7 oktober maakte de paddenstoelenwerkgroep Zoetermeer een wandeling in het Balijbos, een bos dat in 1992 speciaal voor de Floriade is aangelegd. Tijdens de wandeling ontdekte Anneke Klos kleine paarse bekertjes op de grond. Na verder onderzoek kwamen een paar leden van de werkgroep tot de conclusie dat dit de Violette modderbekerzwam moest zijn. Deze soort is slechts bekend van 1 atlasblok en is hiermee uiterst zeldzaam (zzzz) Lees het artikel hier.

Violette modderbekerzwam (Anneke Klos)

***22 november* Paddenstoelenfotografie (online-lezing door Aldert Gutter)**
Paddenstoelen laten zich goed fotograferen: ze zijn fotogeniek en kleurrijk. En ze vliegen niet weg. Maar om ze zo op de foto te krijgen dat je ook goed kunt zien om welke soort het gaat is meer nodig dan alleen oog voor schoonheid. Standpunt, focussing op de belangrijke delen, scherpte, kleur en bestandbewerking zijn dan aspecten waar je niet omheen kunt. Er komt dus ook wat techniek voorbij. Zowel in het veld als thuis achter de computer. Maar zeg nu zelf: wie de techniek beheerst komt ook tot betere resultaten! De lezing is terug te kijken op deze link

Jesse Reindertsen heeft vast iets fotogenieks in het vizier (Carolien Reindertsen)

23 november **Blozende ridderzwam op landgoed Neerijnen (Gelderland)**
Een hele bijzondere vondst deed Joke Bosch en haar groep na een excursie op het landgoed. Ze gingen naar een plek waar Joke 27 jaar geleden (in 1994) voor het eerst de Blozende ridderzwam vond. Nadat ze enkele jaren niet meer zijn verschenen, stonden er op 8 november ineens weer kakelverse exemplaren. Hoe bijzonder is dat! Lees hier Jokes verhaal over de Blozende ridderzwam

Blozende ridderzwam (Joke Bosch)

26 november **Bisschopsmuts in het Noordhollands Duinreservaat bij Castricum)**
Een spectaculaire vondst deed Joke Gorter op 5 november in het Noordhollands Duinreservaat. Op een omgevallen boomstronk trof ze een kluifzwam-achtige paddenstoel aan, wat later bleek te gaan om de uiterst zeldzame Bisschopsmuts. Lees hier de Bijzondere waarneming van Joke. Eerder besteedde Nature today ook al aandacht aan deze zeer mooie vondst, dat artikel kun je hier terugvinden.

Bisschopsmuts (Joke Gorter)

27 november **Excursie paddenstoelenwerkgroep Zeereep Zwarte Polder bij Nieuwvliet**
Hans Dimmers
Het is alweer de laatste excursie van onze padden-stoelenwerkgroep dit jaar. Rond de klok van 11.00u is iedereen er klaar voor. We waren met een leuk groepje van tien deelnemers. Voor deze excursie was Chris Bruggeman van de Oostvlaamse werkgroep Meetjesland te gast. Met Henk Remijn en Chris Bruggeman hebben we wel een berg aan deskundigheid in ons midden deze dag! Al vrij snel werd de eerste mooie vondst gedaan, het Slijkgrasmoederkoren.

Slijmgrasmoederkoren (Ruud Lie)

In totaal werden er in de Zwarte Polder ruim 40 vondsten gedaan waaronder de Zwartbruine satijnzwam, Helmgrasmeniezwammetje, Helmdekselbekertje, Blozend franjekelkje (langsporige vorm!), Dwergleemhoed en het Egelzwammetje

Egelzwammetje (Ruud Lie)

Sommige excursieleiders, in dit geval Henk Remijn die de excursie in de Zwarte Polder begeleidde, gingen wel heel ver in hun zoektocht naar paddenstoelen!

Henk van het padje af en druk bezig onder en tussen de struiken (Hans Dimmers)

29 november **Korrelig dikpootje op Okergele korrelhoed op Oost-Ameland**

Theo Kiewiet vond voor de tweede keer in zijn leven het zeer zeldzame Korrelig dikpootje op Okergele korrelhoed en legde in de maand november de ontwikkeling ervan vast in een fraaie beeldrapportage. Lees hier meer.

Korrelig dikpootje (Theo Kiewiet)

Vooruitblik

1 december Paddenstoel van de Maand
De Nevelzwam is tot Paddenstoel van de Maand december gekozen. Lees hier meer over de PvdM

Oranje oesterzwam: Paddenstoel van het jaar 2021
Zoals we in het begin van het jaar al meldden in onze nieuwsbrief, is de Oranje oesterzwam uitgeroepen tot Paddenstoel van het jaar 2021. Met het oog op de komende periode, willen we je nogmaals vragen om uit te kijken naar deze prachtige oranjegekleurde oesterzwam en hem te melden op het volgende emailadres: phyllotopsis@mycologen.nl
Graag voorzien van (bewijs)foto's, datum en locatie (de vindplaatsen zullen niet via internet of op andere wijze algemeen bekend gemaakt worden).

Oranje oesterzwam (Edo Goverse)

Online lezingen

In december staat er nog één online-lezing via zoom op het programma. Voor de lezing geldt dat ze zal starten om 19.30 uur (inloggen kan vanaf 19.15 uur, registreren is hiervoor niet nodig). Zie voor meer informatie Online-lezingen. Na afloop is er gelegenheid tot het stellen van vragen. Tot zooms.

***6 december* Online-lezing over communicatie tussen schimmels en planten door Pierre de Wit.**
In de evolutie zijn vele malen, zowel voor de plant gunstige als ongunstige, samenlevingsvormen van planten en schimmels ontstaan. Door het bestuderen van het erfelijk materiaal van schimmels en de expressie daarvan tijdens de kolonisatie van planten, leren we steeds meer over de communicatie tussen plant en schimmel. In een online-lezing op 6 december wordt hierop verder ingegaan. De zoomlink naar de online-lezing vind je hier.

Builenbrand of Maïsbrand (Jan Knuiman)

***8 januari 2022* Nieuwjaarsbijeenkomst uitsluitend online te volgen**
De thans geldende coronamaatregelen en vermoedelijk ook die op 8 januari 2022, staan niet toe dat we op de ons bekende traditionele wijze een nieuwjaarsbijeenkomst kunnen houden in het WICC te Wageningen. Evenals vorig jaar zal de bijeenkomst uitsluitend online te volgen zijn. Meer informatie over de bijeenkomst en de benodigde zoom-link kunt u tegen die tijd vinden op deze plek.

Voorlopig programma

Ochtend
10.30u Opening en nieuwjaarstoespraak ***AnnaElise Jansen***
10.45u Paddenstoelenmeetnetten ***Alfons Vaessen***
11.15u Invoermogelijkheden VA en NOVA ***Karteringscommissie***
11.45u De beuk erin: over paddenstoelen bij beuk ***Geert de Vries***
12.15u Mededelingen werkwerken 2022 ***Werkweekcommissie***
12.30u ***Lunchpauze***
Middag
14.00u Opening middagprogramma ***AnnaElise Jansen***
14.05u Stekelzwammen terug van weggeweest ***Ruud Knol***
14.35u Bioluminiscentie en fluorescentie bij paddenstoelen ***Quincy Holzapfel***
15.05u Glinsteringen des jaars ***Aldert Gutter***
15.45u Afsluiting ***AnnaElise Jansen***

We hopen u allen online te verwelkomen op 8 januari komend jaar!

Cadeautjes voor bij de feestdagen

Welke maand is er nu meer geschikt om elkaar, je kinderen of kleinkinderen eens op een leuke manier te verrassen? Hierbij wat ideetjes voor in de schoen en onder de kerstboom.

Speurderspakket paddenstoelen
Ook voor de allerkleinste onderzoekers zijn er vaak leuke speurderspakketten te vinden op het internet. De speurderspakketten bevatten een rugtasje gevuld met een paddenstoelenzoekkaart, een loep, spiegeltje en notitieboekje. Wat is er nu leuker dan samen met je (klein)kind naar paddenstoelen te speuren in het bos? Meer informatie

Pocket paddenstoelenboek (de wereld van Snor)
En we blijven graag nog even bij de kleine paddenstoelenspeurders. Het pocket paddenstoelenboek is een handzaam boekje voor kinderen met de meest voorkomende soorten paddenstoelen. Tussen de mooie plaatjes en handige weetjes, is er ruimte om eigen aantekeningen te maken. Een hebbedingetje voor elke kleine paddenstoelenonderzoeker. Meer informatie

Van de bekende Britse schrijver van padden-stoelenboeken Geoffrey Kibby, zijn inmiddels drie van de vier delen uitgebracht in de reeks "Mushrooms and Toadstools of Britain & Europe" Paddenstoelen in deze reeks worden geïllustreerd met fraaie tekeningen en zijn bedoeld om de belangrijkste kenmerken, ook microscopische, duidelijk te belichten; iets wat soms minder goed lukt vanaf foto's. Meer informatie

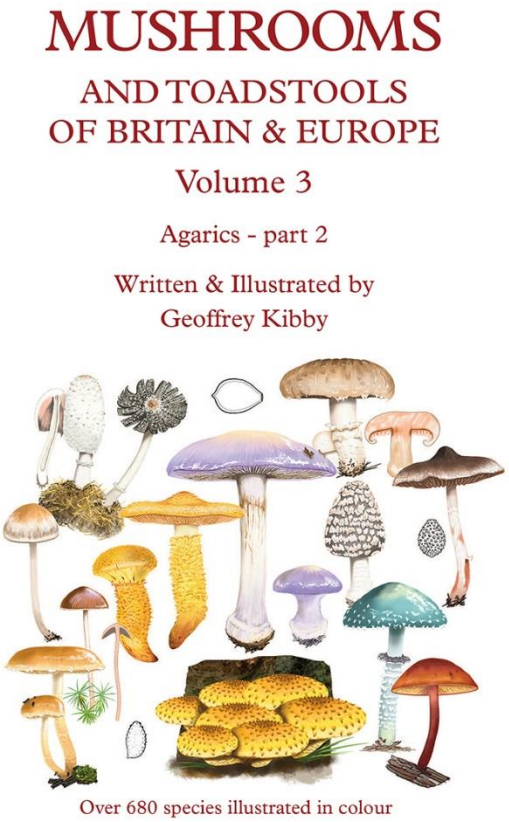

Lees hier voor nog meer suggesties voor titels over paddenstoelen en schimmels .

Nog even dit…

De redactie van het Maandjournaal Paddenstoelen wenst iedereen **fijne feestdagen, een gelukkig en gezond 2022!** Hopelijk wordt het weer als vanouds zodat we komend jaar zonder beperkingen kunnen genieten van een spetterend paddenstoelenjaar!

Colofon

Het Maandjournaal Paddenstoelen is een digitale uitgave van de Nederlandse Mycologische Vereniging (NMV) en biedt een terugblik op het nieuws op paddenstoelengebied van de afgelopen maand en te verwachten gebeurtenissen van de komende maand. De redactie is in handen van Carolien Reindertsen en Jan Knuiman. Iedereen kan een gratis abonnement nemen op deze NMV-uitgave en dit ook weer opzeggen door een email te sturen naar: abonnement

Ben je een interessant nieuwtje op paddenstoelengebied tegengekomen of heb je misschien wel een bijzondere vondst gedaan? Neem dan even contact met ons op door een email te sturen naar: abonnement

Mocht je naar aanleiding van de inhoud van deze uitgave benieuwd zijn naar nog meer activiteiten van de NMV, dan is een lidmaatschap wellicht het overwegen waard. Zie voor meer informatie onder: lidmaatschap

Disclaimer

Deze NMV-uitgave is met grote zorg samengesteld. Desondanks kunnen er geen garanties gegeven worden met betrekking tot de volledigheid, juistheid of actualiteit van de gegeven informatie in deze uitgave. De NMV of de redactie van deze uitgave kan niet aansprakelijk gesteld worden voor de inhoud van deze informatie of voor de gevolgen van het gebruik daarvan. Aan de gegevens, zoals die in deze uitgave worden weergegeven, kunnen geen rechten worden ontleend.